

باغ‌های گیاه‌شناسی

(مطالعه، طراحی و معرفی برخی گیاهان گرمسیری)

تدوین و گردآوری:

دکتر سعید ریزی

دکتر محسن کافی

مهندس اردلان فاضلی

سرشناسه:	ریزی، سعید، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور:	باغ‌های گیاه‌شناسی (مطالعه، طراحی و معرفی برخی گیاهان گرمسیری)
مشخصات نشر:	تدوین و گردآوری سعید ریزی، محسن کافی و اردلان فاضلی.
مشخصات ظاهری:	شهرکرد: دانشگاه شهرکرد، ۱۳۹۸.
شابک:	ز، ۲۶۳ ص: مصور، جدول.
وضعیت فهرست‌نویسی:	۷-۱۱-۷۶۶۵-۹۶۴-۹۷۸: ۶۰۰۰۰ ریال
یادداشت:	فیبا.
یادداشت:	ص.ع. به انگلیسی: Botanical Gardens (Study, Designing and Introduction of Some Tropical Plants)
موضوع:	کتابنامه: ص. ۲۶۳.
موضوع:	باغ گیاه‌شناسی
موضوع:	Botanical gardens
موضوع:	باغ گیاه‌شناسی -- طراحی
موضوع:	Botanical gardens -- Design
شناسه افزوده:	ع.ع. محسن، ۱۳۴۵ -
شناسه افزوده:	فاضلی، اردلان، ۱۳۴۳ -
شناسه افزوده:	دانشگاه شهرکرد
رده‌بندی کنگره:	۴۸
رده‌بندی دیویی:	۵۸۰.۴
شماره کتاب‌شناسی ملی:	۱۱۱۶۱

انتشارات دانشگاه شهرکرد

نام کتاب:	باغ‌های گیاه‌شناسی (مطالعه، طراحی و معرفی برخی گیاهان گرمسیری)
تدوین و گردآوری:	سعید ریزی، محسن کافی و اردلان فاضلی
ویراستار ادبی:	امین بنی‌طالبی دهکردی
ناشر:	دانشگاه شهرکرد
امور فنی و اجرایی:	فاطمه قانی
چاپ اول:	پاییز ۱۳۹۸
تیراژ:	۵۰۰ نسخه
قطع:	وزیری
چاپ:	گاندی
قیمت:	۶۰۰۰۰ ریال
شابک:	۷-۱۱-۷۶۶۵-۹۶۴-۹۷۸

کلیه حقوق این اثر برای نویسندگان و دانشگاه شهرکرد محفوظ است.

نشانی: چهارمحال و بختیاری، شهرکرد، بلوار رهبر، انتشارات دانشگاه شهرکرد، صندوق پستی ۱۱۵.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱	فصل اول - مقدمه
۱-۱	۱- مقدمه
۳	۲-۱- تعاریف و مفاهیم
۳	۱-۲-۱- تعریف باغ
۴	۲-۲-۱- تعریف گیاهشناسی
۴	۳-۲-۱- مفهوم باغ گیاهشناسی
۶	۳-۱- تاریخچه باغ‌های گیاهشناسی
۹	۴-۱- مشر و عملکرد باغ گیاهشناسی
۹	۱-۴-۱- بانک ژن و حفظ
۱۰	۲-۴-۱- جذب تریت و گردشگر
۱۱	۳-۴-۱- آموزش
۱۴	۴-۴-۱- عملکرد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و زیست‌محیطی
۱۵	۵-۴-۱- حفاظت
۱۵	۵-۱- عملکردهای باغ گیاهشناسی در تاریخ
۱۶	۶-۱- تفاوت کارکردهای امروزی باغ گیاهشناسی با پارک‌های شهری
۱۹	۷-۱- روش انتخاب گیاه در باغ
۲۷	منابع
۲۹	فصل دوم- اجزای ساختاری و کلکسیون‌های تخصصی
۲۹	۱-۲- ساختار و سازماندهی باغ‌های گیاهشناسی
۳۰	۲-۲- باغ‌های تخصصی در باغ گیاهشناسی
۳۰	۱-۲-۲- باغ سیستماتیک گیاهی
۳۱	۱-۲-۲-۱- تعریف باغ سیستماتیک
۳۲	۲-۲-۲-۱- اهداف تشکیل باغ
۳۲	۲-۲-۲-۳- روش استقرار گیاه در باغ سیستماتیک
۳۴	۲-۲-۲-۴- سابقه و پیشینه تاریخی علم سیستماتیک
۳۷	۲-۲-۲-۲- باغ گیاهان دارویی و معطر
۳۸	۲-۲-۲-۱- اهداف ایجاد باغ گیاهان دارویی و معطر

۳۹	۲-۲-۲-۲- سابقه و پیشینه تاریخی باغ‌های دارویی
۴۱	۳-۲-۲- باغ آربراتوم
۴۱	۱-۳-۲-۲- تعریف آربراتوم
۴۱	۲-۳-۲-۲- اهمیت آربراتوم
۴۳	۳-۳-۲-۲- سابقه و پیشینه تاریخی باغ‌های آربراتوم
۴۴	۴-۲-۲- ناحیه رویشی خزر (هیرکانی)
۴۷	۵-۲-۲- ناحیه زاگرس
۴۷	۶-۲-۲- حیه رویشی ایران و تورانی
۴۹	۷-۲-۲- ناحیه رویشی صحاراسندی
۵۱	۳-۲- باغ‌های موضوعی در باغ گیاه‌شناسی
۵۱	۱-۳-۲- باغ ایران
۵۴	۱-۱-۳-۲- تحول تاریخی باغ در ایران پس از دوران باستان
۵۴	۲-۱-۳-۲- باغ‌های تیموری
۵۴	۳-۱-۳-۲- باغ‌های صفوی
۵۶	۴-۱-۳-۲- باغ‌های قاجاری
۵۷	۵-۱-۳-۲- ویژگی‌های باغ‌های ایرانی
۵۷	۶-۱-۳-۲- هندسه باغ‌های ایرانی
۶۱	۷-۱-۳-۲- آب در باغ ایرانی
۶۲	۸-۱-۳-۲- گیاه در باغ ایرانی
۶۴	۲-۳-۲- باغ‌های چین و ژاپن
۶۵	۱-۲-۳-۲- اصول طراحی باغ ژاپنی
۶۷	۲-۲-۳-۲- انواع باغ ژاپنی
۶۹	۳-۲-۳-۲- عناصر سازنده باغ ژاپنی
۷۲	۳-۳-۲- باغ ایتالیایی
۷۲	۴-۳-۲- باغ فرانسوی
۷۴	۵-۳-۲- باغ انگلیسی
۷۴	۱-۵-۳-۲- باغ‌های رسمی و هندسی انگلستان
۷۵	۲-۵-۳-۲- باغ‌های طبیعی با سبک آزاد انگلستان

۶-۳-۲- باغ‌های یادمان.....	۷۶
۱-۶-۳-۲- عناصر یادمان.....	۷۷
۲-۶-۳-۲- نمونه‌هایی از مجموعه یادمان.....	۸۰
۴-۲- عناصر کالبدی و متشکله باغ گیاه‌شناسی (بررسی ابنیه و سازه‌های کاربردی و هنری).....	۸۴
۱-۴-۲- مرکز بازدید کنندگان.....	۸۵
۲-۴-۲- نمایشگاه.....	۸۶
۳-۴-۲- ساختمان آموزشی.....	۸۶
۴-۴-۲- بنای سبک ژاپنی مانند پاگودا، مینکا و امثال آن.....	۸۷
۱-۴-۲- خانه یخ.....	۸۷
۶-۴-۲- عمارت‌های آرام‌فرزگی.....	۸۸
۷-۴-۲- ساعت آفتابی.....	۸۸
۸-۴-۲- موزه.....	۸۸
منابع.....	۹۰
فصل سوم- فرایند طراحی باغ گیاه‌شناسی (نمونه موردی: دانشگاه تهران).....	۹۳
۱-۳- موقعیت باغ گیاه‌شناسی دانشگاه تهران.....	۹۳
۲-۳- کاربری‌های پیرامون.....	۹۳
۳-۳- دسترسی‌های سایت.....	۹۴
۴-۳- توپوگرافی (شیب، ارتفاع).....	۹۶
۵-۳- شناخت پوشش گیاهی.....	۹۶
۶-۳- فرایند تحلیل سایت.....	۹۸
۷-۳- بررسی امکانات و فرصت‌ها، محدودیت‌ها و تهدیدهای محدود مورد مطالعه.....	۱۰۰
۸-۳- اهداف طراحی.....	۱۰۲
۹-۳- برنامه طراحی.....	۱۰۲
۱۰-۳- ارتباطات و همبستگی بین کاربری‌های پیشنهادی.....	۱۰۴
۱۱-۳- مکان‌یابی باغ‌ها.....	۱۰۴
۱۲-۳- ایده طرح باغ.....	۱۰۷
۱۳-۳- طرح راهبردی باغ گیاه‌شناسی دانشگاه تهران.....	۱۰۸
۱۴-۳- پهنه‌بندی باغ گیاه‌شناسی.....	۱۱۰

۱۱۰.....	۱۵-۳- طراحی پهنه اول
۱۱۴.....	۱۶-۳- طراحی بخشی
۱۱۴.....	۱۶-۳-۱- موقعیت پارت پلان
۱۱۴.....	۱۶-۳-۲- طراحی پارت پلان
۱۱۶.....	۱۶-۳-۳- طراحی کاشت پارت پلان
۱۲۳.....	منابع
۱۲۵.....	فصل چهارم- باغ‌های گیاه‌شناسی ایران
۱۲۵.....	۱-۴- باغ گیاه‌شناسی ملی ایران
۱۲۵.....	۱-۴-۱- وضعیت باغ
۱۲۵.....	۱-۴-۲- تاریخچه باغ
۱۲۶.....	۱-۴-۳- اجزای تشکیل دهنده باغ
۱۲۷.....	۱-۴-۳-۱- باغ سیستم یک باغ گیاه‌شناسی ملی ایران
۱۲۸.....	۱-۴-۳-۲- آربراتوم باغ گیاه‌شناسی ملی ایران
۱۳۰.....	۱-۴-۳-۳- گیاهان دارویی و صنعتی باغ گیاه‌شناسی ملی ایران
۱۳۱.....	۱-۴-۳-۴- مجموعه ایران و تورانی
۱۳۳.....	۱-۴-۳-۵- باغ صخره‌ای (قطعه نمایشی)
۱۳۵.....	۱-۴-۳-۶- قطعات نمایشی
۱۳۶.....	۱-۴-۳-۷- گلخانه‌ها
۱۳۷.....	۱-۴-۳-۸- باغ میوه
۱۳۷.....	۱-۴-۳-۹- باغ رز
۱۳۸.....	۲-۴- باغ گیاه‌شناسی نوشهر
۱۴۰.....	۳-۴- باغ گیاه‌شناسی یزد
۱۴۱.....	۱-۳-۴- اهداف ایجاد باغ
۱۴۱.....	۲-۳-۴- اجزای تشکیل دهنده باغ
۱۴۲.....	۴-۴- باغ گیاه‌شناسی فدک
۱۴۳.....	۱-۴-۴- اهداف ایجاد باغ
۱۴۴.....	۲-۴-۴- اجزای تشکیل دهنده باغ
۱۴۵.....	۳-۴-۴- کلکسیون صحارا سندی

۱۴۵	۵-۴- باغ گیاه‌شناسی مشهد
۱۴۷	۴-۵-۱- برنامه طراحی
۱۴۷	۴-۵-۲- مبانی ایده پردازی باغ
۱۴۷	۴-۵-۳- لکه گذاری و دیاگرام‌ها
۱۵۰	۴-۵-۴- کلکسیون باغ میوه
۱۵۰	۴-۵-۵- کلکسیون ایرانی و تورانی
۱۵۱	۴-۵-۶- کلکسیون گیاهان دارویی
۱۵۲	۴-۵-۷- کلکسیون باغ صخره‌ای
۱۵۳	۴-۵-۶- باغ گیاهان دارویی همدان
۱۵۶	منابع
۱۵۷	فصل پنجم- باغ های ۴-۵-۴- گیاه‌شناسی جهان
۱۵۷	۵-۱-۱- باغ گیاه‌شناسی (انسان)
۱۵۷	۵-۱-۱- موقعیت باغ
۱۵۹	۵-۱-۲- تاریخچه باغ
۱۵۹	۵-۱-۳- اهداف طراحی باغ
۱۶۰	۵-۱-۴- ویژگی‌های باغ
۱۶۰	۵-۱-۵- اجزای تشکیل دهنده باغ
۱۶۱	۵-۱-۱- کلبه ملکه شارلوت
۱۶۱	۵-۱-۲- گلخانه نخل
۱۶۲	۵-۱-۳- گلخانه معتدل
۱۶۲	۵-۱-۴- گرمخانه پرنسس ولز
۱۶۳	۵-۱-۵- هرباریم
۱۶۳	۵-۱-۶- بانک دانه‌های هزاره
۱۶۴	۵-۱-۷- سالن تکامل
۱۶۴	۵-۱-۸- برج پاگودا
۱۶۵	۵-۱-۹- کتابخانه کیو
۱۶۵	۵-۱-۱۰- موزه شماره یک
۱۶۶	۵-۱-۱۱- خانه آلیپی

۱۶۷.....	۱-۵-۱۲-گردشگاه بالای درختان.....
۱۶۷.....	۱-۵-۱۳-رایزوترون.....
۱۶۹.....	۱-۵-۱۴-باغچه‌های منظم (اردر بدز) باغ گیاه‌شناسی کیو لندن.....
۱۷۰.....	۲-۵-باغ گیاه‌شناسی بروکلین.....
۱۷۰.....	۱-۲-۵-موقعیت باغ.....
۱۷۰.....	۲-۲-۵-تاریخچه باغ.....
۱۷۲.....	۳-۲-۵-اهداف طراحی باغ.....
۱۷۲.....	۴-۲-۵-بزای شکل دهنده باغ.....
۱۷۲.....	۱-۲-۵-۱-گردشگاه چری (گیلاس).....
۱۷۳.....	۲-۴-۲-۵-باغ کاس.....
۱۷۳.....	۳-۴-۲-۵-باغ کاوش.....
۱۷۴.....	۴-۴-۲-۵-باغ رز «کاردین».....
۱۷۴.....	۵-۴-۲-۵-باغ شکسپیر.....
۱۷۶.....	۶-۴-۲-۵-باغ آبورن.....
۱۷۷.....	۷-۴-۲-۵-باغ گیاهان ملی.....
۱۷۷.....	۸-۴-۲-۵-مسیر ماگنولیا.....
۱۷۸.....	۹-۴-۲-۵-کنسرواتوری «استین هارت».....
۱۷۸.....	۱۰-۴-۲-۵-باغ گیاهان دارویی و معطر باغ گیاه‌شناسی بروکلین.....
۱۷۹.....	۱۱-۴-۲-۵-مجموعه خانواده‌های گیاهی باغ گیاه‌شناسی بروکلین نیویورک.....
۱۸۳.....	۳-۵-باغ گیاه‌شناسی عدن (انگلستان)- باغ بهشت بریتانیا.....
۱۸۳.....	۱-۳-۵-موقعیت باغ.....
۱۸۳.....	۲-۳-۵-تاریخچه باغ.....
۱۸۴.....	۳-۳-۵-اهداف طراحی باغ.....
۱۸۴.....	۴-۳-۵-ویژگی‌های باغ.....
۱۸۷.....	۵-۳-۵-اجزای تشکیل دهنده باغ.....
۱۸۸.....	۴-۵-باغ ملی گیاه‌شناسی ولز.....
۱۸۸.....	۱-۴-۵-موقعیت باغ.....
۱۸۸.....	۲-۴-۵-تاریخچه باغ.....

۱۸۹.....	۵-۴-۳- اهداف طراحی باغ.....
۱۸۹.....	۵-۴-۴- اجزای تشکیل دهنده باغ.....
۱۸۹.....	۵-۴-۴-۱- ساختمان ورودی.....
۱۹۰.....	۵-۴-۴-۲- پیاده روی عریض.....
۱۹۰.....	۵-۴-۴-۳- باغ دریاچه ها.....
۱۹۱.....	۵-۴-۴-۴- بازگشت به طبیعت، برکه کم عمق.....
۱۹۱.....	۵-۴-۴-۵- باغ باتلاقی.....
۱۹۲.....	۵-۴-۴-۶- باغ زنبور عسل.....
۱۹۲.....	۵-۴-۴-۷- ساختمان داروسازی.....
۱۹۳.....	۵-۴-۴-۸- باغ داروسازی.....
۱۹۳.....	۵-۴-۴-۹- باغ والاس.....
۱۹۳.....	۵-۴-۴-۱۰- گلخانه بزرگ.....
۱۹۵.....	۵-۴-۴-۱۱- دایره تصمیم گیری.....
۱۹۵.....	۵-۴-۴-۱۲- گیاهان کمیاب و نادر.....
۱۹۶.....	۵-۵- باغ گیاه شناسی سلطنتی ملبورن استرالیا.....
۱۹۶.....	۵-۵-۱- موقعیت باغ.....
۱۹۶.....	۵-۵-۲- تاریخچه باغ.....
۱۹۶.....	۵-۵-۳- اهداف طراحی باغ.....
۱۹۸.....	۵-۵-۴- اجزای تشکیل دهنده باغ.....
۱۹۸.....	۵-۴-۱- باغ خاکستری.....
۱۹۸.....	۵-۴-۲- باغ حفاظت از آب.....
۱۹۹.....	۵-۴-۳- کلکسیون باغ خشک.....
۱۹۹.....	۵-۴-۴- باغ شن های قرمز.....
۲۰۰.....	۵-۴-۵- کلکسیون جنگلی استرالیا.....
۲۰۰.....	۵-۴-۶- باغ دریاچه گیاهان آبی.....
۲۰۱.....	۵-۴-۷- کلکسیون گیاهان چندساله.....
۲۰۲.....	۵-۴-۸- باغ گیاهان بالارونده.....
۲۰۳.....	۵-۴-۹- کلکسیون اکالیپتوس ها.....

منابع.....	۲۰۴
فصل ششم- گیاهان گرمسیری و نیمه گرمسیری مناسب در باغ‌های گیاه‌شناسی و	
منظر شهری جنوب ایران.....	۲۰۵
۱-۶- معرفی برخی از درختان و درختچه‌های زینتی مناطق گرمسیر و نیمه گرمسیری.....	۲۰۵
۱-۱-۶- نام فارسی: آلاماندای طلایی.....	۲۰۶
۱-۱-۱-۶- افزایش.....	۲۰۷
۱-۱-۱-۶- مقاومت‌ها و حساسیت‌ها.....	۲۰۷
۱-۱-۱-۶- کاربرد در فضای سبز.....	۲۰۷
۱-۱-۱-۶- نام فارسی: بهیمه.....	۲۰۸
۱-۲-۱-۶- افزایش.....	۲۰۹
۱-۲-۱-۶- مقاومت‌ها و حساسیت‌ها.....	۲۰۹
۱-۲-۱-۶- کاربرد در فضای سبز.....	۲۰۹
۱-۳-۱-۶- نام فارسی: نخل بیسما.....	۲۱۰
۱-۳-۱-۶- افزایش.....	۲۱۱
۱-۳-۱-۶- مقاومت‌ها و حساسیت‌ها.....	۲۱۱
۱-۳-۱-۶- کاربرد در فضای سبز.....	۲۱۱
۱-۴-۱-۶- نام فارسی: کالیاندر.....	۲۱۲
۱-۴-۱-۶- افزایش.....	۲۱۳
۱-۴-۱-۶- مقاومت‌ها و حساسیت‌ها.....	۲۱۳
۱-۴-۱-۶- کاربرد در فضای سبز.....	۲۱۳
۱-۵-۱-۶- نام فارسی: پیچ اناری معمولی.....	۲۱۴
۱-۵-۱-۶- افزایش.....	۲۱۵
۱-۵-۱-۶- مقاومت‌ها و حساسیت‌ها.....	۲۱۵
۱-۵-۱-۶- کاربرد در فضای سبز.....	۲۱۵
۱-۶-۱-۶- نام فارسی: سنا (فلوس).....	۲۱۶
۱-۶-۱-۶- افزایش.....	۲۱۷
۱-۶-۱-۶- مقاومت‌ها و حساسیت‌ها.....	۲۱۷
۱-۶-۱-۶- کاربرد در فضای سبز.....	۲۱۷

۲۱۸	۷-۱-۶- نام فارسی: کلیتوریا
۲۱۹	۱-۷-۱-۶- افزایش
۲۱۹	۲-۷-۱-۶- مقاومت‌ها و حساسیت‌ها
۲۱۹	۳-۷-۱-۶- کاربرد در فضای سبز
۲۲۰	۸-۱-۶- نام فارسی: درخت مشعلی، مشعل جنگل، شعله جنگل
۲۲۱	۱-۸-۱-۶- افزایش
۲۲۱	۲-۸-۱-۶- مقاومت‌ها و حساسیت‌ها
۲۲۱	۳-۸-۱-۶- کاربرد در فضای سبز
۲۲۲	۹-۱-۶- نام فارسی: فردوسی، درخت مرجان
۲۲۳	۱-۹-۱-۶- افزایش
۲۲۳	۲-۹-۱-۶- مقاومت‌ها و حساسیت‌ها
۲۲۳	۳-۹-۱-۶- کاربرد در فضای سبز
۲۲۴	۱۰-۱-۶- نام فارسی: بهشت
۲۲۵	۱-۱۰-۱-۶- افزایش
۲۲۵	۲-۱۰-۱-۶- مقاومت‌ها و حساسیت‌ها
۲۲۵	۳-۱۰-۱-۶- کاربرد در فضای سبز
۲۲۶	۱۱-۱-۶- نام فارسی: درخت نورا
۲۲۶	۱۲-۱-۶- نام علمی
۲۲۷	۱-۱۲-۱-۶- افزایش
۲۲۷	۲-۱۲-۱-۶- مقاومت‌ها و حساسیت‌ها
۲۲۸	۳-۱۲-۱-۶- کاربرد در فضای سبز
۲۲۸	۱۳-۱-۶- نام فارسی: جاتروفا
۲۲۹	۱-۱۳-۱-۶- افزایش
۲۲۹	۲-۱۳-۱-۶- مقاومت‌ها و حساسیت‌ها
۲۳۰	۳-۱۳-۱-۶- کاربرد در فضای سبز
۲۳۰	۱۴-۱-۶- جاتروفا
۲۳۱	۱-۱۴-۱-۶- افزایش
۲۳۱	۲-۱۴-۱-۶- مقاومت‌ها و حساسیت‌ها

به نام خداوند جان و خرد

کز این برتر اندیشه بر نگذرد
(فردوسی)

پیشگفتار

اقلیم متفاوت، ویژگی‌های خاک و توپوگرافی متنوع در ایران، موجب ایجاد طیف گسترده‌ای از گونه‌های گیاهی در این مرز و بوم شده است. این گیاهان در جنگل‌ها، بیابان‌ها، کوه‌ها، سواحل، کوهستان‌ها و جای جای ایران، به‌سختی در حال زندگی هستند.

بی‌توجهی ما آدمیان به این گیاهان، موجب شده تا آن‌ها را آن‌چنان در معرض انقراض و نابودی قرار دهیم که گویی از این سرزمین نبوده‌اند و اگر همین رویه را ادامه دهیم در آینده‌ای نه چندان دور، تنها تصاویرشان را در کتاب‌ها، مجله‌ها و شبکه‌های اجتماعی خواهیم دید. شاید تنها جایی که می‌توان پناهگاهی برای آنان باشد و بتوان از آن‌ها در این دنیای ماشینی محافظت کرد، کلکسیون از باغ‌های گیاه‌شناسی باشد. بنابراین، احداث این گونه باغ‌ها، علاوه بر مراقبت از این گیاهان، فضایی برای آموزش، پژوهش، تفریح و تفرج برای دوستداران به محیط طبیعی با وجود می‌آورد.

کتاب پیش رو با هدف اهمیت و لزوم احداث باغ‌های گیاه‌شناسی در اقلیم‌های گوناگون ایران، به شناخت برخی از باغ‌های گیاه‌شناسی ایران و جهان و ترسیم طراحی این گونه باغ‌ها، تدوین می‌پردازد و تقدیم عزیزان می‌شود. کاستی‌های آن ناشی از بضاعت اندک نگارندگان بوده و توصیه‌های ارزشمند خوانندگان از دقت نظر و صحبت آنان در مسیر بهروزی کشور عزیزمان خواهد بود.

با آرزوی توفیق الهی
نگارندگان